

INFORMATION OM REGLER FÖR EXAMINA INOM UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ

Upprättat: 2009-01-21
Reviderat: 2019-09-26¹
ORU 2019/05525

¹ Revideringen 2019-09-26 innebar tillägg av UHR:s nya föreskrift om Diploma Supplement i fotnot, konsekvensändring på grund av förändrade delegationer samt korrigerande av ej fungerande länkar.

Innehåll

1	Inledning.....	1
2	Examina.....	1
2.1	Gemensamma bestämmelser	1
2.2	Generella examina	2
2.2.1	Huvudområden och fördjupning i generella examina	2
2.2.2	Högskoleexamina med inriktning	2
2.2.3	Krav på tidigare avlagd examen för magister- och masterexamen	2
2.3	Yrkesexamina	3
2.4	Gemensam examen.....	4
3	Tillgodoräknande i examen	4
4	Ansökan	4
5	Uppgifter i examensbeviset	5
5.1	Examensbenämning och nivå	5
5.1.1	Översättning av examensbenämningen	5
5.2	Kurser i examen.....	6
5.3	Bilaga till examensbeviset.....	6
6	Översättning av examensbevis	6
7	Beslut.....	6
8	Överklagande.....	6
9	Information och handläggning.....	7

1 Inledning

Detta dokument, *Information om regler för examina inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå*, riktar sig till studenter och till universitetets personal. Det är framtaget av universitetskansliet och är en sammanställning av nationella och lokala regler samt Överklagandenämndens avgöranden på området.

2 Examina

Det är regeringen som bestämmer vilka examina som universitet och högskolor får utfärda och på vilken nivå de ska utfärdas.² Regeringen har i högskoleförordningens (HF) bilaga 2 (examensordningen) bestämt att de generella examina som universitet och högskolor får utfärda på grundnivå och avancerad nivå är högskole-, kandidat-, magister- och masterexamen. Dessutom får konstnärlig examen och ett antal yrkesexamina utfärdas.³

Universitetskanslersämbetet beslutar om vilka examina på grundnivå och avancerad nivå som respektive universitet och högskola har rätt att utfärda.⁴ Örebro universitet får utfärda samtliga generella examina på grundnivå och avancerad nivå, konstnärlig högskole- och kandidatexamen samt vissa yrkesexamina.⁵

2.1 Gemensamma bestämmelser

I examensordningen anges på vilken nivå en viss examen ska avläggas och vilka krav som ska uppfyllas för en viss examen (examensbeskrivning). För ämneslärarexamen framgår det dessutom av HF, bilaga 4, vilka ämnen som får kombineras för en sådan examen.⁶ För vissa examina ska högskolan bestämma en inriktning.⁷

All utbildning på grundnivå och avancerad nivå ska bedrivas i form av kurser.⁸ Av examensordningen (bilaga 2, HF) framgår vilka kursfordringar som ska uppnås för respektive examen. Bestämmelsen tolkas så att den sammanlagda poängsumman som krävs för en examen ska grundas på kurser som inte överlappar varandra innehållsmässigt.⁹

Vid prövning av examen måste universitetet ta hänsyn till studentens rätt till tillgodoräknande.¹⁰

² 1 kap. 10a § högskolelagen (HL)

³ Högskoleförordningen (HF), bilaga 2

⁴ 1 kap. 12 § HL

⁵ Examensrätterna redovisas i Universitetskanslersämbetets databas.

⁶ 6 kap. 5 § HF

⁷ Bilaga 2, HF

⁸ 6 kap. 13 § HF

⁹ Överklagandenämndens beslut 2002-03-15 (reg.nr 43-72-02)

¹⁰ Överklagandenämndens beslut 2003-03-14 (reg.nr 41-48-03)

2.2 Generella examina

I rektors föreskrifter om [lokala krav för generella examina](#) framgår det vilka generella examina som Örebro universitet får utfärda, samt kraven för dessa. Universitetet organiserar utbildning till generella examina i ett antal utbildningsprogram. En student kan också uppfylla kravet för en generell examen efter studier på fristående kurser. För ett utbildningsprogram kan det finnas särskilda lokala mål, vilka i så fall ska framgå av programmets utbildningsplan.

Före den 1 juli 2007 gällde andra regler för generella examina. Dessa framgår av [styrelsens beslut från 2002 om examina inom grundläggande högskoleutbildning](#). Enligt särskilda övergångsbestämmelser måste studenter som har påbörjat sin utbildning före den 1 juli 2007 ha slutfört sin utbildning före den 1 juli 2015 för att få en examen enligt de äldre reglerna.¹¹ Observera att en examen enligt de äldre reglerna kan *utfärdas* även efter den 1 juli 2015.

2.2.1 Huvudområden och fördjupning i generella examina

I alla generella examina ska det finnas kurser inom ett huvudområde som sammanlagt omfattar ett visst antal högskolepoäng. Ett huvudområde är ett avgränsat kunskapsområde med en egen benämning. Prorektor beslutar om inrättande och avveckling av huvudområden.¹² Vilka huvudområden som finns inrättade vid Örebro universitet framgår av [bilaga 1 till Lokala krav för generella examina](#).

I kandidatexamen, magisterexamen och masterexamen ska det dessutom finnas *fördjupade* studier inom huvudområdet. Vid Örebro universitet används beteckningarna G1N, G1F osv. för att beskriva vilken plats en kurs har i huvudområdets fördjupning.¹³

2.2.2 Högskoleexamina med inriktning

Utöver högskole-, kandidat-, magister- och masterexamina utfärdar universitetet ett antal högskoleexamina med inriktning. Fakultetsnämnderna bestämmer vilken benämning och vilka krav som ska gälla för en sådan examen. I en särskild förteckning listas de högskoleexamina med inriktning som finns inrättade vid universitetet¹⁴.

2.2.3 Krav på tidigare avlagd examen för magister- och masterexamen

För att få en magister- eller masterexamen krävs inte bara fullgjorda kursfordringar av viss omfattning. Den sökande måste också tidigare ha avlagt en kandidatexamen, konstnärlig kandidatexamen, yrkesexamen om minst 180 högskolepoäng eller en motsvarande utländsk examen. Universitetet får göra undantag från detta krav för en student som antagits till en

¹¹ Punkt 5 till övergångsbestämmelser till förordningen (2006:1053) om ändring i HF

¹² Rektors och prorektors delegationer

¹³ Riktlinjer för klassificering av kurser med avseende på bland annat fördjupning inom huvudområde, dnr ORU 4.1-148/2014

¹⁴ Förteckning över inrättade högskoleexamina med inriktning, ORU 01989/2016

utbildning som leder till magister- eller masterexamen, utan att ha haft grundläggande behörighet i form av en examen.¹⁵

Det finns flera fall där en magister- eller masterexamen kan utfärdas även då en sökande har antagits till utbildningen utan att ha haft grundläggande behörighet i form av en examen, till exempel:

- Den sökande har antagits till ett utbildningsprogram som leder till en magister- eller masterexamen, men som påbörjas på grundnivå och vänder sig till nybörjare. Då har lärosätet enbart ställt krav på grundläggande behörighet i form av gymnasieutbildning vid antagningen.¹⁶
- Den sökande har antagits till utbildning på avancerad nivå i form av fristående kurser där lärosätet vid antagning inte ställt krav på grundläggande behörighet i form av en examen.¹⁷
- Vid antagningen har lärosätet bedömt att den sökande uppfyller kraven för grundläggande behörighet genom svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller på grund av någon annan omständighet som gör att den sökande bedöms ha förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.¹⁸
- Det har vid antagningen funnits särskilda skäl att göra undantag, lärosätet har alltså bedömt att den sökande ha förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen utan att uppfylla behörighetskravet på tidigare examen.¹⁹

Universitetet får dock *inte* göra undantag från kravet på tidigare examen om det vid antagningen gjort undantag enligt 7 kap. 28 § andra stycket HF, det vill säga på grund av att lärosätet inte hunnit utfärda ett examensbevis.²⁰

2.3 Yrkesexamina

Vilka yrkesexamina som Örebro universitet får utfärda framgår av [Universitetskanslersämbetets databas för examenstillstånd](#).

Yrkesexamina samt kraven för dessa anges i examensordningen (bilaga 2, HF). Dessutom gäller de eventuella krav som respektive högskola bestämmer.²¹ Örebro universitet organiserar utbildningen mot yrkesexamina i utbildningsprogram. För ett utbildningsprogram kan det finnas särskilda lokala mål, dessa framgår i så fall av programmets utbildningsplan.

Universitet och högskolor som har rätt att utfärda specialistsjuksköterskeexamen har möjlighet att utfärda specialistsjuksköterskeexamen med en viss annan inriktning.²² Vid

¹⁵ Bilaga 2, HF

¹⁶ Jfr. 7 kap. 5 § HF

¹⁷ Jfr. 7 kap. 30 § HF

¹⁸ Jfr. 7 kap. 28 § första stycket 2

¹⁹ Jfr. 7 kap. 3 § HF

²⁰ Bilaga 2, HF

²¹ Bilaga 2, HF

²² SFS 2013:617 förordning om ändring i HF

Örebro universitet är det fakultetsnämnden för medicin och hälsa som fastställer vilken/vilka utbildningar som kan bedrivas mot specialistsjuksköterskeexamen med en viss annan inriktning.²³

2.4 Gemensam examen

Universitetet får utfärda en gemensam examen tillsammans med en annan högskola, en enskild utbildningsanordnare eller ett utländskt lärosäte. En gemensam examen får bara utfärdas på grundval av en utbildning som flera lärosäten anordnar tillsammans och som kan leda till examen vid varje lärosäte som deltar i anordnandet. Utbildningssamarbetet ska regleras genom en skriftlig överenskommelse.²⁴

3 Tillgodoräknande i examen

Studentens rätt till tillgodoräknande regleras i högskoleförordningen.²⁵ Kunskaper och färdigheter från högskoleutbildning, annan utbildning och yrkesverksamhet kan prövas för tillgodoräknande, såväl inom en kurs som i en examen. Ansökan om tillgodoräknande görs ofta under studietiden, då universitetets beslut kan ha betydelse för studentens möjlighet att kunna planera sina studier, men kan också göras i samband med ansökan om examensbevis. Mer information om tillgodoräknande finns på universitetets [hemsida](#).

4 Ansökan

En student som uppfyller fordringarna för en examen ska på begäran få examensbevis av högskolan.²⁶ Det finns inget som hindrar att en student kan få fler än en examen på basis av samma meriter.²⁷ Eftersom det ska framgå i examensbeviset vilka kurser som ingår i en examen blir det tydligt, även om studenten får flera examensbevis, att dessa är utfärdade på helt eller delvis samma meriter.²⁸

Om examensbeviset ska avse utbildning vid mer än en högskola, ska beviset utfärdas av den högskola där studenten har slutfört sin utbildning. Detta gäller dock inte om de berörda högskolorna i det enskilda fallet har kommit överens om annat eller om högskolorna tillsammans ska utfärda en gemensam examen enligt 1 kap. 17 § högskolelagen (HL).²⁹

Ansökan om examensbevis görs via Studenttjänster eller på särskild blankett. Mer information och ansökningsblanketter finns på [universitetets hemsida](#).

²³ Beslut fattat av rektor 2013-12-03, dnr ORU 1.2.1-4449/2013

²⁴ 1 kap. 17 § HL. Regler kring gemensam examen finns i övrigt i 1 kap. 18 § HL samt 6 kap. 11a-f § HF.

²⁵ 6 kap. 6-8 §§ HF

²⁶ 6 kap. 9 § HF

²⁷ Jfr. Överklagandenämndens beslut 2005-02-18 (reg.nr 43-35-05)

²⁸ 6 kap. 10 § HF samt Förslag till författningsändringar med anledning av en ny utbildnings- och examensstruktur för den högre utbildningen, promemoria 2006-03-22, Regeringskansliet, U2006/2478UH

²⁹ 6 kap. 11 § HF

5 Uppgifter i examensbeviset

5.1 Examensbenämning och nivå

I examensbeviset ska universitetet ange examensbenämning och nivå för examen. Om examen ingår i en gemensam examen (se avsnitt 2.4) ska även detta anges i examensbeviset.³⁰

Examensbenämningen består av examen enligt vad som anges i bilaga 2, HF och i förekommande fall ett för- eller efterled eller båda, som anger examens inriktning. För vissa examina ska, enligt vad som framgår av examensbeskrivningarna, högskolan bestämma en inriktning.³¹

Vid universitetet anges den huvudsakliga inriktningen på kandidat-, magister- och masterexamina genom något av förleden ekonomie, filosofi, medicin, naturvetenskaplig, politices eller teknologie. För att ytterligare förtydliga inriktningen anges huvudområdet för examen i examensbeviset.³² Om kraven för förledet inte uppfylls finns möjligheten att få kandidat-, magister- och masterexamen utan förled.³³ För examen utan förled framgår inriktningen genom att huvudområdet för examen anges i examensbeviset.³⁴

Den huvudsakliga inriktningen av högskoleexamen framgår genom att huvudområdet för examen anges i examensbeviset.³⁵ Dessutom finns möjlighet att få en högskoleexamen med efterled efter fullgjorda kursfordringar inom viss av fakultetsnämnden fastställd inriktning (se 2.2.2).³⁶

5.1.1 Översättning av examensbenämningen

Översättningen av examensbenämningen till engelska anges i examensbeviset.³⁷ En översättning ska återspegla examens omfattning, nivå och i förekommande fall inriktning. Universitets- och högskolerådet har meddelat föreskrifter om översättningen av examina till engelska.³⁸

Respektive högskola beslutar om översättning till engelska av de för- och efterled som högskolan använder.³⁹ Översättningen av de förled som används vid Örebro universitet framgår av [bilaga 1 till Lokala krav för generella examina](#).

³⁰ 6 kap. 10 § HF

³¹ Bilaga 2, HF

³² Beslut fattat av universitets styrelse den 12 april 2002

³³ Lokala krav för generella examina – föreskrifter, rektorsbeslut 2015-02-03, dnr ORU 1.2.1-00278/2015

³⁴ Beslut fattat av universitets styrelse den 12 april 2002

³⁵ Beslut fattat av universitets styrelse den 12 april 2002

³⁶ Lokala krav för generella examina – föreskrifter, rektorsbeslut 2015-02-03, dnr ORU 1.2.1-00278/2015

³⁷ 6 kap. 10 § HF. Beslut fattat av universitets styrelse den 12 april 2002

³⁸ UHRFS 2013:6.

³⁹ Bilaga 2, HF

5.2 Kurser i examen

I examensbeviset ska det anges godkända kurser, poängtal, betyg, datum för betyg och betygsskala samt – i förekommande fall – utbildning eller yrkesverksamhet som tillgodoräknats som del av examen.⁴⁰

5.3 Bilaga till examensbeviset

Till examensbeviset bifogas en bilaga på engelska (Diploma Supplement) som beskriver utbildningen och dess plats i utbildningssystemet. Universitets- och högskolerådet har föreskrivit vad bilagan ska innehålla.⁴¹

6 Översättning av examensbevis

Examensbeviset tillhandahålls både på svenska och på engelska.⁴²

7 Beslut

Rektor eller den rektor bestämmer beslut om examensbevis ska utfärdas. Genom delegation får examenshandläggarna vid Studentavdelningen besluta om detta.⁴³

Examenshandläggarna beslutar också – genom delegation – om tillgodoräknande i samband med ansökan om examensbevis för generell examen, i de fall ärendet kan betraktas som rutinmässigt.⁴⁴ Dessa beslut dokumenteras i examensbeviset om de är positiva, i en särskild beslutshandling om de är negativa.

Beslut om tillgodoräknande i samband med ansökan om examensbevis för yrkesexamen fattas av berörd prefekt. Prefekten beslutar även om tillgodoräknande i samband med ansökan om examensbevis för generell examen, i de fall ärendet inte kan betraktas som rutinmässigt. Prefekten har rätt att vidaredelegera beslutanderätten i båda fallen.⁴⁵ Dessa beslut dokumenteras i en särskild beslutshandling.

8 Överklagande

Ett avslag på ansökan om att få examensbevis utfärdat kan överklagas till Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH).⁴⁶ Mer information om överklagande finns på universitetets [hemsida](#).

⁴⁰ 6 kap 10 § HF

⁴¹ UHRFS 2013:9, Föreskrifter om ändring i Universitets- och högskolerådets föreskrifter (UHRFS 2019:4) om bilagan till examensbevis.

⁴² Beslut fattat av universitets styrelse den 12 april 2002

⁴³ Universitetsdirektörens delegationer

⁴⁴ Universitetsdirektörens delegationer

⁴⁵ Fakultetsnämndernas delegationer

⁴⁶ 12 kap. 2 § HF, punkt 7. Även beslut om tillgodoräknande kan överklagas enligt samma kapitel.

9 Information och handläggning

Examensärenden handläggs inom Studentavdelningen, som också ger information i examensfrågor. Blanketter och kontaktinformation finns på universitetets [hemsida](#).